

Jakt och viltvård

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet 29 motionsyrkanden om jakt och viltvård från den allmänna motionstiden 2012. Yrkandena berör bl.a. frågor om jaktlagstiftningen, dubbelregistrering vid jakt, ersättning för viltskador m.m., det allmänna uppdraget, jakttider, jakt på vildsvin m.m. samt jakt med lös hund. Flertalet motionsyrkanden rör frågor där riksdagen delegerat beslutanderätten till regeringen och till de myndigheter som har särskild sakkunskap på området. Utskottet föreslår att samtliga motioner avstyrks, främst med hänvisning till gällande regelverk och mot bakgrund av pågående arbeten på området. I betänkandet finns sex reservationer och fyra särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden	7
Jaktlagstiftningen	7
Dubbelregistrering vid jakt	9
Ersättning för viltskador m.m.	10
Det allmänna uppdraget	12
Jakttider	13
Jakt på vildsvin m.m.	15
Jakt med lös hund	18
Motioner som bereds förenklat	19
Reservationer	20
1. Jaktlagstiftningen, punkt 1 (MP)	20
2. Regelverket om ersättning för viltskador, punkt 3 (S, MP, V)	20
3. Ersättning för viltskador och förebyggande åtgärder, punkt 4 (MP, V)	21
4. Det allmänna uppdraget, punkt 5 (MP, V)	21
5. Jakt på vildsvin m.m., punkt 7 (S)	22
6. Jakt med lös hund, punkt 8 (MP)	22
Särskilda yttranden	24
1. Fjälljakt m.m. (S)	24
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (S)	25
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (MP)	25
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (V)	25
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	26
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	26
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 9	29

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Jaktlagstiftningen

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ479 yrkande 10.

Reservation 1 (MP)

2. Dubbelregistrering vid jakt

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ462.

3. Regelverket om ersättning för viltskador

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ479 yrkande 7.

Reservation 2 (S, MP, V)

4. Ersättning för viltskador och förebyggande åtgärder

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ484.

Reservation 3 (MP, V)

5. Det allmänna uppdraget

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ479 yrkande 9.

Reservation 4 (MP, V)

6. Jakttider

Riksdagen avslår motionerna 2012/13:MJ458 och 2012/13:MJ476.

7. Jakt på vildsvin m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2012/13:MJ233 yrkande 1, 2012/13: MJ296, 2012/13:MJ358, 2012/13:MJ362, 2012/13:MJ426 yrkande 5 och 2012/13:MJ478.

Reservation 5 (S)

8. Jakt med lös hund

Riksdagen avslår motion 2012/13:MJ479 yrkande 8.

Reservation 6 (MP)

9. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 16 april 2013

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Matilda Ernkrans

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Matilda Ernkrans (S), Bengt-Anders Johansson (M), Lars Hjalmered (M), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Anita Brodén (FP), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S), Åsa Coenraads (M), Helena Leander (MP), Irene Oskarsson (KD), Josef Fransson (SD), Jens Holm (V), Christer Akej (M), Kristina Nilsson (S), Linda Wemmert (M) och Inger Fredriksson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 29 motionsyrkanden om jakt och viltvård från den allmänna motionstiden 2012. Yrkandena berör bl.a. frågor om jaktlagstiftningen, dubbelregistrering vid jakt, ersättning för viltskador m.m., det allmänna uppdraget, jakttider, jakt på vildsvin m.m. samt jakt med lös hund. Flertalet motionsyrkanden rör frågor där riksdagen delegerat beslutanderätten till regeringen och till de myndigheter som har särskild sakkunskap på området. Utskottet föreslår att samtliga motioner avstyrks, främst med hänvisning till gällande regelverk och mot bakgrund av pågående arbeten på området. I betänkandet finns sex reservationer och fyra särskilda yttranden.

Bakgrund

Riksdagen har genom 30 § jaktlagen (1987:259) delegerat till regeringen att meddela föreskrifter om jakt, jakttider, skydds jakt och vilka vapen och jaktmedel i övrigt som får användas. Genom 29 § jaktlagen har riksdagen delegerat till regeringen att meddela föreskrifter om de tider när olika slag av vilt får jagas inom skilda delar av landet samt föreskrifter om tillstånd till jakt för att förhindra skador av vilt. Nuvarande jakttider bygger på ett omfattande remissunderlag från Naturvårdsverket, länsstyrelser, jägarorganisationer, naturvårdsorganisationer och viltforskningen. Riksdagen har således delegerat normgivningsmakten i dessa frågor till regeringen. Därtill är Sverige bundet av ett antal EU-direktiv om naturvård som i några avseenden begränsar Sveriges möjligheter att självt bestämma hur stammarna av olika arter ska förvaltas (jfr bet. 2010/11:MJU8).

Utskottet redovisade i april 2007 sin övergripande syn på jakt och viltvård i det svenska samhället (bet. 2006/07:MJU10) och anförde att landets viltstammar utgör en nationell tillgång som är av omistligt värde och förtjänar stor omsorg. Begreppen viltvård och jaktvård för främst tanken till olika former av stödutfodringar för klöv- och fältviltet, men hit hör också biotopvården, skyddsåtgärder i landskapet och ett ansvar för att skapa utrymme för de stora rovdjuren. Erfarenheten visar att bevarandet och utvecklandet av biotoper är en av de viktigaste åtgärderna för att främja goda viltstammar. Jakten innebär ett nyttjande av en förnybar naturresurs och har som sådan stor ekonomisk betydelse, även om den totala ekonomiska omsättningen för jakten knappast kan beräknas exakt. Om man räknar in kostnader för arrenden, resor och övernattningar, vapen, ammunition och annan utrustning som hör ihop med jakt och viltvård rör sig summan om några miljarder kronor per år. Det stora intresset som finns

för jakt har också sin grund i att det är en engagerande och spännande fritidssysselsättning, som ger sina utövare avkoppling och rekreation. Jakten utgör således både ett ekonomiskt betydelsefullt tillvaratagande av viltproduktionens avkastning och en uppskattad och från flera synpunkter värdefull fritidsverksamhet. Enligt utskottets uppfattning är rätt utförd viltvård och jakt det ojämförligt bästa sättet att hålla den svenska viltstammen frisk och livskraftig, och sådan jakt och viltvård utgör därmed en tillgång för hela landet.

Utskottets överväganden

Jaktlagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande (MP) om tilläggsdirektiv till översynen av jaktlagstiftningen.

Jämför reservation 1 (MP).

Motionen

I motion 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 10 framförs att regeringen den 19 juli 2012 beslutade om en översyn av jaktlagstiftningen, något som Rovdjursutredningen också föreslagit. Enligt motionärerna borde utredningsdirektivet dock behandla frågan om det vore lämpligare att samla jaktreglerna under miljöbalken. Inte heller tas frågan om talerätt för bl.a. miljöorganisationer upp i direktivet, trots att Rovdjursutredningen menar att bristen på talerätt för miljöorganisationer i dagens jaktlagstiftning kan strida mot Århuskonventionen. Därför bör Jaktlagsutredningen i tilläggsdirektiv ges i uppdrag att även belysa dessa frågor.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet framhålla att jaktlagen nu är närmare 25 år gamla och under denna tid har ändrats ett flertal gånger. Regeringen konstaterade i proposition 2008/09:210 om en ny rovdjursförvaltning att det kan finnas ett behov av en översyn av jaktlagen och avsåg därför att återkomma i frågan.

I juli 2012 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare som ska se över den svenska jaktlagstiftningen. Den nuvarande lagstiftningen är i många avseenden föråldrad. Samhället och naturen har förändrats, vilket har skapat andra förutsättningar. Utredaren får därför som uppgift att se över en rad områden inom jaktlagstiftningen.

Enligt kommittédirektivet till Jaktlagsutredningen (dir. 2012:77 Översyn av jaktlagstiftningen m.m.) har jaktformerna och viltarternas utbredning och numerär förändrats sedan jaktlagen trädde i kraft. Även synen på jakt, viltvård och djurskydd är annorlunda i dag. Det svenska medlemskapet i EU har inneburit att Fågeldirektivet och Art- och habitatdirektivet har genomförts i svensk rätt. När Sverige blev medlem i EU 1995 hade den nya jaktlagstiftningen varit i kraft en kortare tid. Det gjordes därför ingen total översyn vid införlivandet av naturvårdsdirektiven i samband med EU-inträdet. Genomförandet skedde främst i jaktförordningen med en delvis ny systematik som följd. Flera skäl talar för att dessa direktiv, som är av

grundläggande betydelse för viltförvaltningen, i större omfattning än i dag bör genomföras i själva lagen. Högsta domstolen har vidare i ett mål om ansvar för grovt jaktbrott m.m. uttalat att systematiken i jaktlagen i visst avseende inte präglas av den tydlighet som skulle ha varit önskvärd (dom B 406-06 den 28 mars 2008). Vidare föreslår Rovdjursutredningen i sitt slutbetänkande Mål för rovdjurspolitiken (SOU 2012:22) att en utredning bör tillsättas för att arbeta fram ett regelverk som i språk och uppbyggnad är modernt, mer förutsägbart och enklare att tillämpa än i dag. Vid Landsbygdsdepartementets beredning av vissa ärenden har det också framkommit att jaktlagen behöver ses över. Det har till departementet dessutom kommit in ett antal framställningar om ändringar i jaktlagstiftningen. I kommittédirektivet anges att det således sammantaget finns ett behov av att se över lagen såväl ur systematisk synvinkel som med hänsyn till EU-rätten. Utredaren ska därför se över den svenska jaktlagstiftningen och utarbeta förslag till en ny jaktlag och en ny jaktförordning. Syftet är dels att få till stånd en lagstiftning med tydlig systematik och moderna bestämmelser om jakt, viltvård och djurskydd för de vilda djuren, dels att förbättra genomförandet av Sveriges EU-rättsliga åtaganden. EU-rätten bör i större utsträckning än i dag genomföras i själva jaktlagen.

En modern lagstiftning är nödvändig för att trygga en långsiktig jakt och viltvård. Som en del i översynen av jaktlagstiftningen får utredaren som uppgift att även se över det nuvarande myndighetsansvaret och presentera ett delbetänkande för detta i augusti 2013. Utredningen ska slutredovisas den 30 december 2014.

Beträffande talerätt i ärenden om jakt är denna varken reglerad i jaktlagen (1987:259) eller i jaktförordningen, varför förvaltningslagens regler om talerätt är tillämpliga. Av 22 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Förutsättningen är normalt att beslutet antingen påverkar klagandens rättsställning eller berör ett intresse som på något sätt erkänns av rättsordningen. I dom den 7 februari 2013 (mål nr 4390-12 och 4396-12) fann kammarrätten i Stockholm att Naturskyddsföreningen har talerätt i mål om skyddsjakt efter varg. Av kammarrättens bedömning framgår att Naturskyddsföreningen är en förening som främjar miljöskyddet och som även i övrigt uppfyller de i svensk rätt ställda kraven för att få talerätt i miljöfrågor, bl.a. i mål enligt miljöbalken och artskyddsförordningen. Denna talerätt kan härledas från Århuskonventionen. Ett beslut om jakt på en genetiskt värdefull varg har enligt kammarrätten betydelse för naturvården, särskilt när vargpopulationen inte uppnått målet om en gynnsam bevarandestatus, och får därmed anses medföra en sådan betydande påverkan på miljön som avses i Århuskonventionen. Den 11 januari 2013 beslöt Naturvårdsverket att bevilja tillstånd till skyddsjakt efter två revirmarkerande vargar som uppehåller sig i Västernorrlands och Västerbottens län. Beslutet överklagades av Naturskyddsföreningen. I dom

den 20 februari 2013 (mål nr 1321-13) fann förvaltningsrätten att man inte hade anledning att göra någon annan bedömning än den kammarrätten gjort i det ovan nämnda avgörandet.

Som ovan nämnts ska Jaktlagsutredningen presentera ett delbetänkande i augusti 2013 och slutredovisa uppdraget den 30 december 2014. Med hänvisning till det pågående utredningsarbetet är det för närvarande inte aktuellt med några förslag eller ytterligare direktiv rörande jaktlagstiftningens utformning.

Mot denna bakgrund föreslås att motion 2012/13:MJ479 (MP) yrkande 10 lämnas utan vidare åtgärd.

Dubbelregistrering vid jakt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion (M) om en översyn av dubbelregistreringen vid jakt.

Motionen

I motion 2012/13:MJ462 av Edward Riedl (M) framförs att det sedan ett flertal år tillbaka tillämpas en så kallad dubbelregistrering av jakt inom delar av det svenska renskötselområdet. Detta innebär i praktiken att två olika ansökningar om jakträtt kan ha behandlats för samma markområde. Detta riskerar att skapa konflikter mellan renägande samer och den övriga befolkningen i vissa delar av Norrland. Från länsstyrelsernas sida bör man därför på ett bättre sätt samordna med markägarna så att dagens dubbelregistrering kan ersättas med ett mer smidigt system där jakträtter inte kolliderar.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om den dubbla jakträtten konstaterar utskottet att fastighetsägaren enligt 10 § jaktlagen har jakträtten på den mark som hör till fastigheten. Enligt 25 § rennäringslagen (1971:437) har en medlem i en sameby emellertid rätt att jaga på utmark inom de delar av byns betesområde som hör till renbetesfjällen i Jämtland eller lappmarkerna i Västerbottens och Norrbottens län när renskötsel är tillåten där. Jakträtten gäller på både statlig och privat mark, och ingår i den bruksrätt som renskötselrätten utgör och är underkastad de begränsningar som följer av jaktlagstiftningen. En samebymedlem har dock inte ensamrätt till jakten på dessa marker eftersom markägaren har den jakträtt som följer med äganderätten till marken. Det finns således en ”dubbel” jakträtt. I betänkande 2010/11: MJU6 tillkännagav riksdagen att det parallella nyttjandet av jaktmarken av såväl samer som andra jaktlag skapar en onödig konflikt mellan samebyar

och annan orsbefolkning. Enligt riksdagens beslut ska därför regeringen göra en översyn av möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten och återkomma till riksdagen med ett förslag i frågan (bet. 2010/11:MJU6, rskr. 2010/11:49).

Enligt kommittédirektivet till Jaktlagsutredningen ska utredaren, med utgångspunkt i samernas renskötselrätt och i enlighet med riksdagens tillkännagivande, göra en översyn av möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten inom vissa delar av renskötseområdet till följd av bestämmelsen i 25 § rennäringslagen om rätt för medlem i sameby att jaga på renbetesfjällen och i lappmarkerna. Utredaren ska föreslå lösningar för situationer då kompensation krävs.

I sammanhanget kan också nämnas att Girjas sameby i Norrbottens län stämde staten våren 2009. Girjas sameby yrkade vid Gällivare tingsrätt (mål nr T 323-09) att tingsrätten ska fastställa att samebyn i förhållande till staten ensam har rätten till småviltsjakt och fiske inom sambyns område på Gällivare kronoöverlopsmark 2:1. I andra hand yrkade samebyn fastställande av att samebyn och staten gemensamt har rätten till småviltsjakt och fiske på nämnda område samt att småviltsjakt- och fiskerätt inom området endast får upplåtas av samebyn och staten gemensamt. Skriftväxling pågår för närvarande i tingsrätten.

Mot denna bakgrund avstyrks motion 2012/13:MJ462 (M).

Ersättning för viltskador m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden (MP) om behovet av en översyn av regelverket för ersättningar för viltskador och skadeförebyggande åtgärder och om att staten bör inta en generös inställning till ersättningar för viltskador och förebyggande åtgärder.

Jämför reservationerna 2 (S, MP, V) och 3 (MP, V).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 7 framförs att det behövs en översyn av regelverket för ersättningar för viltskador och förebyggande åtgärder. Motionärerna framhåller att det t.ex. framstår som motsägelsefullt att hjort i hägn i vissa avseenden behandlas som tamdjur men inte berättigar till ersättning för skador från rovdjur. Samhällets ersättningar för viltskador och bidrag till förebyggande åtgärder ska också ses som en nödvändig del i samhällets satsningar på att bevara natur- och kulturvårdande djurhållning. I motion 2012/13:MJ484 av Kew Nordqvist m.fl. (MP) anförs att staten bör inta en generös inställning till ersättningar för viltskador och förebyggande åtgärder. Ett av motiven för

samhället att ge ersättning för skador på grund av rovdjur, är att förbättra förutsättningarna för jordbrukare, fiskare och renägare att samexistera med de stora rovdjuren och sälarna. En generös ersättning ger möjlighet till att ha en rovdjurspolitik som är acceptabel ur flera aspekter, samtidigt som den möjliggör för jordbrukare, fiskare och renägare att utöva sina respektive yrken.

Utskottets ställningstagande

Viltskadeanslaget används för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Rätten till ersättning regleras i viltskadeförordningen (2001:724). Jägare är enligt 49 § jaktförordningen (1987:905) skyldiga att betala viltvårdsavgift på 300 kronor per år till Viltvårdsfonden. Medlen ur fonden används för att främja viltvården och andra liknande ändamål som är förenliga med jaktlagens syfte. Jaktåret omfattar tiden 1 juli–30 juni. Merparten av viltvårdsavgifterna betalas till fonden i början av jaktåret medan utgifterna är fördelade över kalenderåret.

Av utskottets betänkande 2011/12:MJU2 framgår att regeringen årligen beslutar om hur mycket medel som ska betalas ut ur Viltvårdsfonden efter ansökan av myndigheter och organisationer. I proposition 1999/2000:73 om jaktens villkor redogörs för vilka principer som bör gälla för bidragsgivningen ur fonden. Där framhålls att organisationer som på olika sätt lägger ned ett värdefullt arbete inom ramen för viltvården bör ha möjlighet att få bidrag ur fonden. Bidragen bör kunna lämnas efter ansökan och då för särskilda preciserade arbetsuppgifter som bedöms angelägna inom viltvården.

När det gäller systemet för samernas ersättning för rovdjursskador anförs i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1 utg.omr. 23) att det övergripande målet för samepolitiken är att verka för en levande samisk kultur bygd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar. I betänkande 2011/12:MJU2 pekar utskottet på behovet och vikten av ett levande samiskt kultur- och samhällsliv och en konkurrenskraftig rennäring. Det ger försörjning på ett långsiktigt ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt i enlighet med de samiska kulturvärdena och traditionell kunskap om brukandet av de biologiska naturresurserna. Politiken ska också bidra till ett starkt och utvecklat samiskt näringsliv med rennäringföretag som har framtidstro. Vidare är den regionaliserade förvaltningen av rovdjuren – som bl.a. innebär att vissa licens- och skyddsjaktsbeslut numera delegeras till länsstyrelserna – en viktig del av den svenska rovdjurspolitiken. Delegeringen ska vara baserad på rovdjursstammarnas utveckling i länet. Samtidigt finns rapporter om att det ökade rovdjurstrycket i renskötselområdet, särskilt i vissa samebyar, ger betydande problem för renskötseln. Rovdjursutredningen gör bedömningen att rennäringen är den näring som drabbas hårdast av rovdjurens predation sett till antalet angripna djur. Samtidigt har Sverige genom att ratificera ett antal

internationella konventioner förpliktat sig att respektera den samiska folkgruppen som ett urfolk. För samerna är rennäringen av central betydelse för den samiska kulturens fortlevnad. Jakt, såväl skyddsjakt som annan jakt, är ett av flera medel som behövs för att hantera denna problematik. I budgetpropositionen för 2013 framhåller regeringen därför att det mot denna bakgrund är angeläget att myndigheter särskilt tar hänsyn till risken för skador på renar, och att snabba och effektiva skyddsjaksbeslut prioriteras i renskötselområdet.

I skilda sammanhang har det påtalats att frågor om jakträtt på arrenderad mark är en källa till konflikt mellan arrendatorer och markägare, vilket också regeringen framhåller i kommittédirektivet till Jaktlagsutredningen. Utredaren ska enligt direktivet undersöka och redovisa hur vanligt det är att jordägaren förbehåller sig jakträtten på arrenderad mark, och hur stort problemet med viltskador på arrendestället eller på arrendatorns egendom är i dessa fall, hur möjligheterna till skyddsjakt på arrenderad mark hanteras i praktiken och om det finns några problem kring detta samt hur frågan om arrendatorns rätt till ersättning för viltskador hanteras i praktiken och om det finns några problem kring detta. Om utredaren finner skäl för det får utredaren överväga behovet av att utvidga arrendatorns rätt till skyddsjakt.

Utskottet föreslår mot denna bakgrund att motionerna 2012/13:MJ479 (MP) yrkande 7 och 2012/13:MJ484 (MP) lämnas utan vidare åtgärd.

Det allmänna uppdraget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande (MP) om att det s.k. allmänna uppdraget bör ersättas med ett normalt ansökningsförfarande hos Naturvårdsverket.

Jämför reservation 4 (MP, V).

Motionen

Helena Leander m.fl. (MP) anför i motion 2012/13:MJ479 yrkande 9 att den nuvarande konstruktionen för det s.k. allmänna uppdraget, som finansieras med medel från Viltvårdsfonden, är en kvarleva från en annan tid och bör upphöra. Motionärerna anser att det är en bättre ordning att regeringen i allmänna termer specificerar för vilka ändamål medel får användas och att intresserade organisationer får söka medel från Naturvårdsverket.

Utskottets ställningstagande

Av betänkande 2006/07:MJU10 framgår att Svenska Jägareförbundet har ett uppdrag att leda delar av jakten och viltvården i Sverige – det s.k. allmänna uppdraget. I uppdraget ingår exempelvis att tillhandahålla objektiv och lättillgänglig sakkunskap om vilt (undantaget stora rovdjur) och jakt- och viltvårdsfrågor samt viss information om viltforskning. Svenska Jägareförbundet ska leda delar av jakten och viltvården i syfte att bidra till att riksdagens mål för viltvård och viltförvaltning uppfylls.

Beträffande myndigheternas ansvar är Naturvårdsverket central sektorsmyndighet för förvaltning av vilda däggdjur och fåglar medan den regionala förvaltningen handhas av länsstyrelsen. Som nämnts ovan fullgör Svenska Jägareförbundet dessutom uppdrag inom jaktens och viltvårdens område och erhåller för detta bidrag ur Viltvårdsfonden, det s.k. allmänna uppdraget. Eftersom stora förändringar har skett inom viltförvaltningen de senaste åren har Jaktlagsutredningen fått i uppdrag att se över myndigheternas ansvarsfördelning. I kommittédirektivet till utredningen framförs att viltförvaltningsdelegationer har inrättats på länsstyrelsenivå genom beslut om en ny rovdjursförvaltning. Delegationernas ansvar omfattar även övrig jakt och har inneburit förändringar i ansvaret för myndigheterna. Ansvaret för olika delar av hanteringen av jaktadministrationen har också varit föremål för prövning. Utredaren ska därför utvärdera olika myndigheters ansvar och ansvarsfördelning för att säkerställa en god jakt- och viltvård i enlighet med bestämmelserna i jaktlagstiftningen.

Med hänvisning till Jaktlagsutredningens kommande delbetänkande i augusti 2013 är det enligt Landsbyggsdepartementet för närvarande inte aktuellt med några förändringar av myndigheternas ansvar och det allmänna uppdraget.

Mot denna bakgrund avstyrks motion 2012/13: MJ479 (MP) yrkande 9.

Jakttider

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motioner (M) om att fullfölja arbetslinjen genom att flytta älgjaktspremiären från måndag till lördag och om framflyttning av jaktpremiären.

Motionerna

Cecilia Widegren (M) begär i motion 2012/13: MJ476 att älgjaktspremiären ska flyttas från måndag till lördag. Älgjaktspremiären är den absolut största händelsen på jaktåret för de flesta jägare, vilka till vardags jobbar men måste ta ledigt för att kunna delta på premiärdagen som alltid är en måndag. Många jaktlag börjar därför inte jaga förrän på lördagen för att hela

jaktlaget ska kunna delta. Enligt motionären vore det därför mer rättvist att låta älgjaktspremiären bli en lördag i stället för en måndag. I motion 2012/13: MJ458 av Saila Quicklund och Eva Lohman (båda M) föreslås en framflyttning av jaktpremiären. Under en rad år har svenska fjälljägare och andra framfört kritik om att den jämtländska jaktpremiären är så tidig att ripungarna ännu inte blivit flygfärdiga. Jaktpremiären bör därför flyttas fram till den 15 september.

Utskottets ställningstagande

Genom 29 § jaktlagen (1987:259) har riksdagen delegerat till regeringen att meddela föreskrifter om de tider när olika slag av vilt får jagas inom skilda delar av landet samt föreskrifter om tillstånd till jakt för att förhindra skador av vilt. Nuvarande jakttider bygger på ett omfattande remissunderlag från Naturvårdsverket, länsstyrelser, jägarorganisationer, naturvårdsorganisationer och viltforskningen. Riksdagen har således delegerat normgivningsmakten i dessa frågor till regeringen.

Som ovan nämnts får regeringen meddela föreskrifter om allmän jakt, licensjakt och skyddsjakt. Beträffande tider och villkor för jakt regleras detta i bilagor till jaktförordningen. Regeringen handlägger årligen ett antal ärenden med yrkanden om ändring av gällande jakttider. Regeringen har också gett Jaktlagsutredningen i uppdrag att se över frågan om jakttider. I kommittédirektivet till utredningen framhålls att det tidigare, i Svenska Jägareförbundets regi, fanns en jakttidsberedning med företrädare för jägare och naturvårdsintresserade organisationer. Beredningen lämnade förslag till Naturvårdsverket om ändrade jakttider. Efter ett remissförfarande lämnade verket ett sådant förslag till regeringen. För att följa de jaktbara arternas utveckling och för att effektivisera handläggningen av ärenden som rör jakttider ska utredaren överväga om det bör tillsättas en beredning för jakttidsärenden hos den ansvariga myndigheten.

Det övergripande syftet med Jaktlagsutredningen är att få till stånd dels en modern lagstiftning med tydlig systematik och moderna bestämmelser för en långsiktigt hållbar jakt och viltvård samt djurskydd för de vilda djuren, dels ett förbättrat genomförande av Sveriges EU-rättsliga åtaganden.

Därmed föreslås att motionerna 2012/13: MJ476 (M) och 2012/13: MJ458 (M) lämnas utan vidare åtgärd.

Jakt på vildsvin m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår sex motionsyrkanden om möjligheten att se över jaktlagstiftningen i syfte att tillåta en ökad jakt på vildsvin (M), ytterligare åtgärder för att få en mer balanserad vildsvinsstam (M), möjligheter att minska skadeverkningarna orsakade av vildsvin (M), behovet av ett mer aktivt arbete för att minska stammen av vildsvin (S), att tillåta multifällor för vildsvin (S) och om forskning på vildsvin (M).

Jämför reservation 5 (S).

Motionerna

I motion 2012/13:MJ233 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 diskuteras möjligheten att se över jaktlagstiftningen i syfte att tillåta en ökad jakt på vildsvin. Motionären menar att kraftfullare åtgärder behövs för att reglera vildsvinsstammen effektivt. Det bör därför göras en översyn av möjligheten till ökad jakt på vildsvin. Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M) begär i motion 2012/13:MJ358 att ytterligare åtgärder vidtas för att få en mer balanserad vildsvinsstam. Man bör exempelvis underlätta möjligheterna att kunna bedriva vildsvinsjakt med särskilda jaktmedel såsom bildförstärkare och rörlig belysning. Dessutom bör tillståndsansökan för åtelkameror underlättas. I motion 2012/13:MJ362 av Katarina Brännström (M) framhålls att det är angeläget att överväga vilka sätt som finns för att minska vildsvinspopulationen och på så sätt minska de skador som vildsvinen åstadkommer. I motion 2012/13:MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) yrkande 5 framförs att ett omfattande arbete bedrivs för att hantera de problem som kan vara förenade med vissa jaktformer. Det anses emellertid viktigt att fångstmetoder som innebär ett stort lidande för djuret inte ska vara tillåtna. Beträffande vildsvin påpekas att dessa orsakar stora skador i det svenska jordbruket. Av motionen framgår att det – trots en pågående översyn av riktlinjerna för redskap vid fångst av levande vildsvin – behövs ett mer aktivt arbete för att minska vildsvinsstammen. Krister Örnfjäder (S) framhåller i motion 2012/13:MJ296 att vildsvin är svårjagade. För att få en bra balans på stammen behövs det fler möjligheter att kunna jaga. En sådan möjlighet skulle kunna vara stora multifällor som fångar hela grupper av vildsvin för att effektivisera jakten. I motion 2012/13:MJ478 av Walburga Habsburg Douglas och Christian Holm (båda M) påpekas att statistiken över skador som orsakas av vildsvin och över kostnaderna som skadorna medför är ytterst begränsad. Motionärerna menar att anslag till forskning om vildsvin och deras påverkan på samhället är avgörande för en framgångsrik reglering av vildsvinsstammen.

Utskottets ställningstagande

När det gäller åtgärder för en balanserad vildsvinsstam anförde landsbygdsminister Eskil Erlandsson den 12 december 2012 i svar på skriftlig fråga (2012/13:182 Avskjutning av vildsvin) följande:

Regeringen har under de senaste åren vidtagit en rad åtgärder för att hantera ökningen av antalet vildsvin. Bland annat har en förvaltningsplan tagits fram av Naturvårdsverket som ligger till grund för länsstyrelsernas regionala förvaltningsplaner för vildsvin. Ändringar i jaktförordningen har beslutats som godkänner belysning vid åteljakt efter vildsvin och som ger möjlighet att ansöka hos länsstyrelsen om tillstånd att använda elektronisk bildförstärkare vid jakt efter vildsvin i skadedrabbade områden. Jag har tagit initiativ till att etiska riktlinjer för jakt med hund bland annat efter vildsvin, har tagits fram. Utbildningsmaterial för lokal samverkan vid vildsvinsförvaltning har utarbetats gemensamt av ett flertal aktörer, däribland Svenska Jägareförbundet och Lantbrukarnas Riksförbund. Svenska Jägareförbundet har dessutom tagit fram riktlinjer för etisk utfodring av vilda djur.

Utgångspunkten så här långt har varit att den praktiska förvaltningen bör ske lokalt genom frivillig samverkan över större områden där älgskötselområden eller licensområden för jakt efter älg kan vara lämpliga redan befintliga strukturer.

Oetisk utfodring av vildsvin förekommer i vårt land i dag. Det är ett av skälen till att den nyligen tillsatta jaktlagsutredningen bland annat ska se över möjligheten att genom lagstiftning förhindra oetisk utfodring av vilt. Förslag i denna del ska lämnas till regeringen senast den 30 december 2014. Jag kommer att följa utredningens arbete noga.

Min målsättning är att vi ska ha en god förvaltning av vildsvinsstammen så att den inte omöjliggör ett livskraftigt lantbruk. Det är även av vikt att på olika sätt, inte minst genom samverkan över stora områden, förebygga vildsvinsproblem i de delar av landet där arten nyligen har etablerat sig.

Som ovan nämnts förekommer oetisk utfodring av vildsvin, och Jaktlagsutredningen har därför fått i uppdrag att se över frågan. I direktivet till utredningen framhålls att jakträttshavare emellanåt utfodrar vildsvin med stora mängder foder för att kunna hålla en stor stam på området i syfte att få större jaktmöjligheter. Ofta används kasserade livsmedelsprodukter som ibland kan vara direkt olämpliga för viltet. Utfodringen i sig kan vidare medföra problem även om födan inte är skadlig. Om utfodringen sker med för mycket foder eller på olämpliga platser kan närliggande jordbruk drabbas av skador. Genom 4 § andra stycket jaktlagen, som inte är straffsanktionerad, åläggs markägare och jakträttshavare en skyldighet att sörja för att viltet får skydd och stöd. I detta kan ingå att vid behov utfodra viltet. Bestämmelsen kan emellertid inte användas för att genom föreskrifter eller på annat sätt reglera under vilken tid på året utfodring får ske, mängden foder eller vilket foder som får användas. Lantbrukarnas Riksförbund och jägarorganisationerna m.fl. har enats om riktlinjer för utfodring inom vildsvinsförvaltningen. Utfodring ska enligt överenskommelsen bara ske med spannmål eller andra oförrädlade spannmålsprodukter och inte närmare jakt-

gräns, väg eller skadekänslig gröda än 200 meter (dnr L2010/3741). Mot denna bakgrund ska utredaren överväga om frågan om utfodring av vilt bör regleras genom föreskrifter.

Beträffande fångstredskap har riksdagen genom 30 § jaktlagen (1987:259) delegerat till regeringen att meddela föreskrifter bl.a. om vilka vapen och jaktmedel i övrigt som får användas. Enligt 11 § jaktförordningen (1987:905) ska fångstredskap vara av godkänd typ för att få användas. Naturvårdsverket prövar efter samråd med Statens jordbruksverk frågor om godkännande av fångstredskap. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2002:18) gäller för användning av fångstredskap att dessa ska vara tillverkade i enlighet med Naturvårdsverkets beslut om typgodkännande.

Naturvårdsverket anger att det för närvarande finns ett godkänt fångstredskap för vildsvin, L116 Söderberg. Fångstredskapet är anpassat till att endast fånga årsungar av vildsvin. I villkoren för fångstredskapet står bl.a. att det får användas mellan 1 september och 30 april och från solens nedgång fram till en timme före solens uppgång. Fångstredskapet ska ha larm och måste vittjas senast två timmar efter det att larmet gått. Vidare kommer nya föreskrifter för användning av fångstredskap att vara klara till hösten 2013. Arbetet med att ta fram tydliga kriterier för typgodkännande kommer troligtvis att fortlöpa under hela 2013.

När det gäller anslag till forskning på vildsvin finansieras en stor del av den svenska viltforskningen ur Viltvårdsfonden som administreras av Naturvårdsverket. I övrigt finansieras viltforskningen via statliga forskningsfinansiärer som Formas och Vetenskapsrådet. Det förekommer också att projekt får kombinerade bidrag från flera olika håll, t.ex. Viltvårdsfonden, Svenska Jägareförbundets Forskningstjugan och WWF.

Naturvårdsverket tilldelas varje år medel från Viltvårdsfonden till viltforskning. Verket utlyser medel mellan juni och september varje år med syftet att utveckla vetenskapligt baserad kunskap för hållbar förvaltning av vilt som naturresurs. Forskningen ska ta sin utgångspunkt i de prioriterade frågor som finns beskrivna i Naturvårdsverkets ramprogram för viltforskning som gäller i fem år (för närvarande 2009–2014). Enligt Naturvårdsverkets databas över projekt som är finansierade med pengar från Viltvårdsfonden pågår för närvarande sex forskningsprojekt som rör vildsvin.

Utskottet vill avslutningsvis framhålla att det behövs mycket kunskap för att både viltförvaltning och jakt ska kunna bedrivas på ett sätt som är effektivt, långsiktigt hållbart och etiskt försvarbart. Kunskap från viltforskningen är betydelsefull för beslut på alla nivåer – från regering och länsstyrelser till jaktlag och den enskilda jägaren. Den information som framkommer via viltforskningen är även till gagn för näringar och allmänhet.

Med detta avstyrks motionerna 2012/13: MJ233 (M) yrkande 1, 2012/13: MJ358 (M), 2012/13: MJ362 (M), 2012/13: MJ426 (S) yrkande 5, 2012/13: MJ296 (S) och 2012/13 MJ478 (M).

Jakt med lös hund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande (MP) om att hundföraren ansvarar för hundens säkerhet vid jakt med lös hund.

Jämför reservation 6 (MP).

Motionen

I motion 2012/13:MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP) yrkande 8 framhålls att det är hundföraren som ansvarar för hundens säkerhet vid jakt med lös hund. I områden där det kan uppstå konflikter med rovdjur behövs mer utbildning om hundsäkerhet vid jakt med lös hund. Utbildningen kan exempelvis vara kopplad till jägarexamen.

Utskottets ställningstagande

Varg är den rovdjursart som har den största konfliktpotentialen när det gäller angrepp på hundar. Enligt Viltskadecenter finns det ingen åtgärd som alltid förebygger rovdjursangrepp på hund, men det finns flera åtgärder som fungerar bra i vissa situationer. Här kan vargtelefon nämnas, vilket innebär att sändarförsedda vargars position rapporteras i form av den milruta där vargarnas position senast fastställdes. På så vis kan man undvika att släppa jakthundar i det område där vargen befinner sig. Metodens svaghet är att vargarna rör sig ungefär två mil per dygn och alltså kan befinna sig utanför den rapporterade milrutan bara någon timme senare. I de flesta revir med sändarvargar är heller inte alla vargar sändarförsedda. Vidare kan hundägare använda halsband med pinglar på hunden under jakten. Sådana halsband *kan* enligt Viltskadecenter vara *ett* sätt att minska risken för angrepp av varg. Det finns också ett samband mellan antalet vargar i reviret och risken för angrepp. Många jägare med jakthund har inte möjlighet att välja om de ska släppa hunden i ett vargrevir eller i ett område utan känd vargförekomst. En del har emellertid möjlighet att välja i vilket vargrevir de ska släppa hunden. I dessa fall innebär det en halvering av risken för vargangrepp på hunden om man släpper hunden i ett revir med ett revirmarkerande par i stället för ett revir med en familjegrupp av varg.

Oavsett om jakt bedrivs med eller utan hjälp av hund ska jakten enligt 27 § jaktlagen (1987:259) bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara. I syfte att förhindra de effekter som anges i bestämmelsen finns i lagstiftningen ett antal bestämmelser som reglerar användningen av hund vid jakt.

Enligt 16 § lagen om tillsyn av hundar och katter (2007:150) ska under tiden 1 mars–20 augusti hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden på året ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller

förfölja vilt, när de inte används vid jakt. I 16–19 §§ jaktförordningen (1987:905) finns dock bestämmelser om att jakthundar som är lämpade för jaktändamål under vissa förutsättningar trots det får användas vid tillåten jakt och vid jaktträning. Det finns detaljerade bestämmelser om när och efter vilket viltslag man får använda hund som förföljer, hund som inte förföljer vilt och hund som används vid jakt under jord (16 §). Jakt eller jaktträning med hund ska bedrivas på ett sådant sätt att viltet med hänsyn till hundens egenskaper eller snö-, is-, eller temperaturförhållanden inte utsätts för onödiga påfrestningar (18 § andra stycket). Om det behövs till skydd för viltet har länsstyrelsen dessutom möjlighet att meddela föreskrifter om att hundar som förföljer vilt inte får användas vid jakt efter vissa viltslag, att hundar i marker där det finns vilt ska hållas under sådan tillsyn att de hindras från att löpa lösa även under annan tid än 1 mars–20 augusti eller att hundar ska hållas kopplade (19 §). Användning av hund vid jakt har gamla traditioner i Sverige. Det bedrivs en målmedveten avel för att få fram så lämpliga hundar som möjligt för de olika jaktformerna och för eftersök. En viktig förutsättning för en framgångsrik viltförvaltning och eftersöksverksamhet är användningen av icke kopplade hundar.

Den 14 mars 2013 beslutade regeringen om ändringar i 28 § jaktförordningen (1987:905). Ändringen innebär att en person som dödat ett rovdjur för att freda ett tamdjur ska anmäla händelsen till länsstyrelsen och inte till Polisen, vilket man tidigare gjort. Förändringen innebär att länsstyrelsen kommer att göra en första bedömning, och om det sedan finns misstanke om brott ska länsstyrelsen anmäla händelsen till Polisen. Syftet med förordningsändringen är att underlätta ett effektivt skydd för tamdjur samt att stödja djurägare som drabbats av rovdjursangrepp.

Med detta avstyrks motion 2012/13:MJ479 (MP) yrkande 8.

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner (S, M, MP och V) om jakt- och viltvård som rör förslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 2 (S), 3 (MP) och 4 (V).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet tidigare har behandlat under valperioden. Detta har gjorts i betänkandena 2011/12:MJU13 och 2010/11:MJU8. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionsförslagen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Jaktlagstiftningen, punkt 1 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ479 yrkande 10.

Ställningstagande

Regeringen beslutade den 19 juli 2012 om en översyn av jaktlagstiftningen, något som Rovdjursutredningen också föreslagit. Däremot saknas utredningens bedömning när det gäller att belysa frågan om det vore lämpligare att samla jaktreglerna under miljöbalken. Inte heller finns frågan om talerätt för bl.a. miljöorganisationer med i utredningsdirektivet, trots att utredningen menar att bristen på talerätt för miljöorganisationer i dagens jaktlagstiftning kan strida mot Århuskonventionen. Vi anser därför att utredningen i tilläggsdirektiv bör ges i uppdrag att även belysa dessa frågor. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

2. Regelverket om ersättning för viltskador, punkt 3 (S, MP, V)

av Matilda Ernkran (S), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S), Helena Leander (MP), Jens Holm (V) och Kristina Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ479 yrkande 7.

Ställningstagande

Skadeförebyggande åtgärder bör prioriteras i områden som av länsstyrelserna identifierats som lämpliga områden före etablering av varg. Därtill behövs en översyn av regelverket för ersättningar för viltskador och förebyggande åtgärder. Det framstår t.ex. som direkt motsägelsefullt att hjortar i hägn i vissa avseenden behandlas som tamdjur men inte berättigar till ersättning för skador från rovdjur. Samhällets ersättningar för viltskador och bidrag till förebyggande åtgärder ska också ses som en nödvändig del i samhällets satsningar på att bevara natur- och kulturvårdande djurhållning. Det kan vara rimligt att lämna viss ersättning för underhåll av viltstängsel. Också ersättningsnivåer behöver ses över. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

3. Ersättning för viltskador och förebyggande åtgärder, punkt 4 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ484.

Ställningstagande

Ett av motiven för samhället att ge ersättning för skador på grund av rovdjur, är att förbättra förutsättningarna för jordbrukare, fiskare och renägare att samexistera med de stora rovdjuret och sälarna. Enligt viltskadeförordningen kan staten dels lämna bidrag för åtgärder för att förebygga skada av vilt, dels lämna ersättning för skada som orsakats av vilt. Vid prövningen av bidrags- och ersättningsärenden ska särskilt beaktas om viltet får jagas, skadans omfattning samt möjligheten att genomföra en effektiv skydds jakt eller andra skadeförebyggande åtgärder. En generös ersättning ger möjlighet till att ha en rovdjurspolitik som är acceptabel ur flera aspekter, samtidigt som den möjliggör för jordbrukare, fiskare och renägare att utöva sina respektive yrken. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

4. Det allmänna uppdraget, punkt 5 (MP, V)

av Helena Leander (MP) och Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ479 yrkande 9.

Ställningstagande

Den nuvarande konstruktionen för det så kallade ”allmänna uppdraget” som finansieras av medel från Viltvårdsfonden är en kvarleva från en annan tid och bör upphöra. Vi anser att det är en bättre ordning att regeringen specificerar i allmänna termer vilka ändamål som medel får sökas för (eller, när det gäller t.ex. eftersök av trafikskadat vilt, vilka tjänster som önskas upphandlas) och att intresserade organisationer får söka medel från en utsedd myndighet, i konkurrens med andra sökande. Vi anser att Naturvårdsverket är en lämplig myndighet i detta fall. Verket har redan upparbetade rutiner för att hantera ansökningar från olika typer av ideella organisationer. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

5. Jakt på vildsvin m.m., punkt 7 (S)

av Matilda Ernkran (S), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S) och Kristina Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ426 yrkande 5 och avslår motionerna 2012/13:MJ233 yrkande 1, 2012/13:MJ296, 2012/13: MJ358, 2012/13:MJ362 och 2012/13:MJ478.

Ställningstagande

Vildsvinen orsakar stora skador i det svenska jordbruket. Ett mer aktivt arbete behövs för att minska stammen. Det är dock viktigt att fångstmetoder som innebär ett stort lidande för djuret inte ska vara tillåtna. Ett omfattande arbete bedrivs för att hantera de problem som kan vara förenade med vissa jaktformer. Naturvårdsverket ser nu över riktlinjerna för redskap vid fångst av levande vildsvin. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

6. Jakt med lös hund, punkt 8 (MP)

av Helena Leander (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:MJ479 yrkande 8.

Ställningstagande

Jakt med lös hund är en aktivitet som förknippats med konflikter med varg. Miljöpartiet anser att vargpolitiken måste utgå från att det i första hand är hundföraren som ansvarar för hundens säkerhet. I områden där det kan förekomma konflikter med rovdjur behövs mer utbildning om hundsäkerhet vid jakt med lös hund, t.ex. kopplad till jägarexamen. I områden med vargförekomst bör t.ex. så kallade vargpinglor eller annan skyddsutrustning användas. Systemet med vargtelefon som ger information om aktuella rörelser inom vargreviren bör utnyttjas. Vid behov bör det prövas att avlysa vissa områden för jakt med drivande hund inom vargreviren. Detta bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Särskilda yttranden

1. Fjälljakt m.m. (S)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyry Niemi (S) och Kristina Nilsson (S) anför:

Regeringen har lämnat besked hur man avser att hantera det tillkännagivande om fjälljakt som riksdagen gjorde 2012. Frågan ska begravas i en maratonutredning.

Vi är kritiska till denna hantering som gör att vi inte kan ta upp frågan i en riksdagsdebatt. Vi har tidigare ifrågasatt regeringens beslut att ändra rennäringsförordningen vilket ledde till att småviltsjakten i de svenska fjällarna öppnades upp för jakt på samma villkor för jägare oavsett om de är bosatta i Sverige eller inte. Upprinnelsen till de ändrade reglerna var en försiktig förfrågan från EU-kommissionen till den då helt nytillträdde borgerliga regeringen 2006. Frågan gällde om Sverige möjligen bröt mot tjänstedirektivet och om Sverige i så fall eventuellt skulle göra något åt det. I stället för att starta en dialog med kommissionen valde regeringen att ändra reglerna direkt. Det var ett kontroversiellt beslut som upprörde många. Debatten har sedan dess varit i full gång och regeringsföreträdarnas argument för förändringen har varit många och skiftande genom åren. Inget av dem har dock varit hållbart. Detta ledde till att en majoritet i riksdagen i mars 2012 beslutade att tillkänna följande: ”Regeringen bör långsiktigt trygga fjälljakten och i det arbetet ompröva bestämmelserna i 3 § rennäringsförordningen i syfte att återgå till regleringen som den var utformad före förändringen våren 2007.”

Detta kan inte ha kommit som en nyhet för regeringen. Ett liknande tillkännagivande hade majoritet i miljö- och jordbruksutskottet ett år tidigare. Regeringen hade därmed haft ett helt år på sig att komma till en lösning i frågan. Nu har regeringen beslutat att lägga in frågan om fjälljakten i en utredning som ska komma med sitt betänkande om två och ett halvt år. Vi är mycket kritiska till detta och menar att regeringen på detta sätt försöker kringgå riksdagsmajoritetens vilja. Utredningen i övrigt gäller en helhetsöversyn av jaktlagstiftningen. Fjälljakten regleras dock i en förordning, vilken regeringen kan ändra under vilket regeringsammansatt mantråde den vill – precis som den gjorde 2007. Det finns ingen anledning att frågan ska ligga i en utredning om jaktlagstiftningen. Det tyder på både brist på mod, vilja och intresse från regeringen att lösa problemen.

Likaså har regeringen valt att lägga in frågan om det parallella nyttjandet av jaktmarken av såväl samer som andra jaktlag i utredningen. Riksdagens miljö- och jordbruksutskott beslutade i betänkande 2010/11:MJU6 att tillkänna för regeringen att göra en översyn av frågan.

Dubbelregistreringen skapar onödig konflikt mellan samebyar och ortsbefolkning. Vi menar att detta är något som regeringen omgående bör hantera. I översynen av möjligheterna att undanröja den dubbla jakträtten ska regeringen återkomma till riksdagen med ett förslag i frågan. I översynen bör det enligt utskottets beslut presenteras förslag på hur man löser de situationer som kräver kompensation.

Till vår stora besvikelse har regeringen dock inte måttat med att lösa problemen med dubbelregistreringen av älgjaktmarker. I stället har detta, liksom den föregående frågan, begravts i jaktutredningen som ska presentera förslag först nästa mandatperiod.

Det parallella nyttjandet av jaktmarken av såväl samer som andra jaktlag skapar onödig konflikt mellan samebyar och ortsbefolkning. Det går inte att, liksom regeringen, undvika frågan genom att hänvisa till en lagskyddad dubbel jakträtt i området och begrava frågan i en långdragen utredning.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (S)

Matilda Ernkrans (S), Johan Löfstrand (S), Jan-Olof Larsson (S), Sara Karlsson (S), Pyy Niemi (S) och Kristina Nilsson (S) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till den nu aktuella motionen. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (MP)

Helena Leander (MP) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till den nu aktuella motionen. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 9 (V)

Jens Holm (V) anför:

Utskottet har genom förenklad beredning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i bilaga 2. Då det gäller våra förslag hänvisar vi till den nu aktuella motionen. Vi vidhåller de synpunkter vi framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:MJ233 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att se över jaktlagstiftningen i syfte att tillåta en ökad jakt på vildsvin.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att begära undantag från EU:s fågeldirektiv och införa allmän jakttid på korp.

2012/13:MJ253 av Helena Leander (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kartläggning av skadeskjutningsfrekvenser vid fågeljakt.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hageljakt och jakt på flygande fåglar.

2012/13:MJ259 av Jens Holm m.fl. (V):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på att obligatoriska, årliga skjutprov införs.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbjuda bågjakt.

2012/13:MJ296 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillåta multifällor för vildsvin.

2012/13:MJ350 av Ulf Berg och Carl-Oskar Bohlin (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fåbodjordbruket bör ha samma rätt i jaktförordningen som de som har sina tamdjur inhägnade.

2012/13:MJ358 av Gustav Nilsson och Betty Malmberg (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ytterligare åtgärder för att få en mer balanserad vildsvinsstam.

2012/13: MJ362 av Katarina Brännström (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheterna att minska skadeverkningarna orsakade av vildsvin.

2012/13: MJ363 av Finn Bengtsson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att förenkla för funktionshindrade att få jaga.

2012/13: MJ375 av Betty Malmberg och Gustav Nilsson (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gässens negativa påverkan på bl.a. jordbruksmark.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en uppföljning av hur problemen med gäss utvecklats.

2012/13: MJ426 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen aktivt ska utvärdera det nya systemet för älgförvaltning.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det behövs ett mer aktivt arbete för att minska stammen av vildsvin.

2012/13: MJ435 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot grytjakt.

2012/13: MJ436 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utveckling av modernare och mer humana jaktmetoder.

2012/13: MJ437 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fångst av vilda djur med levande lockfågel.

2012/13: MJ458 av Saila Quicklund och Eva Lohman (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om framflyttning av jaktpremiären.

2012/13: MJ462 av Edward Riedl (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av dubbelregistreringen vid jakt.

2012/13: MJ475 av Cecilia Widegren (M):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om allmän jakttid på korp.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jakt på gäss.

2012/13: MJ476 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fullfölja arbetslinjen genom att flytta älgjaktspremiären från måndag till lördag.

2012/13: MJ478 av Walburga Habsburg Douglas och Christian Holm (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om forskning på vildsvin.

2012/13: MJ479 av Helena Leander m.fl. (MP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av regelverket för ersättningar för viltskador och skadeförebyggande åtgärder.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hundföraren ansvarar för hundens säkerhet vid jakt med lös hund.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det s.k. allmänna uppdraget bör ersättas med ett normalt ansökansförfarande hos Naturvårdsverket.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tilläggsdirektiv till översynen av jaktlagstiftningen.

2012/13: MJ484 av Kew Nordqvist m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten bör inta en generös inställning till ersättningar för viltskador och förebyggande åtgärder.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 9

Motion	Motionärer	Yrkanden
9. Motitioner som bereds förenklat		
2012/13:MJ233	Sten Bergheden (M)	3
2012/13:MJ253	Helena Leander (MP)	1 och 2
2012/13:MJ259	Jens Holm m.fl. (V)	4 och 8
2012/13:MJ350	Ulf Berg och Carl-Oskar Bohlin (båda M)	
2012/13:MJ363	Finn Bengtsson m.fl. (M)	
2012/13:MJ375	Betty Malmberg och Gustav Nilsson (båda M)	1 och 2
2012/13:MJ426	Matilda Ernkrans m.fl. (S)	2
2012/13:MJ435	Jan Ericson (M)	
2012/13:MJ436	Jan Ericson (M)	
2012/13:MJ437	Jan Ericson (M)	
2012/13:MJ475	Cecilia Widegren (M)	2 och 3